

Alföldi Agrárszakképzési Centrum

ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁSI SZABÁLYZAT

2020.

Kelt: 2020. július 1.

Jóváhagyja és hatályba lépteti:

Dr. Horváth József
AASzC Főigazgató

Vári László
AASzC Kancellár

Készítette: Tedásné Harnóczi Gabriella
AASzC Gazdasági vezető

I. AZ ÖNKÖLTSÉG SZÁMÍTÁSI SZABÁLYZAT CÉLJA, TARTALMA

Az önköltség számítási szabályzat célja, hogy részletesen szabályozza az alaptevékenység keretében előállított eszközök, elvégzett tevékenységek vagy nyújtott szolgáltatások tényleges közvetlen önköltségének meghatározására irányuló tevékenységet, továbbá alapul szolgáljon az önköltség számítás külső és belső ellenőrzéséhez.

Az önköltségszámítás feladata, hogy az 5, 6, 7 számlaosztályban rögzített kiadásokról (költségekről) adatokat szolgáltatson saját előállítású eszközönként, tevékenységként valamint szolgáltatásonként.

Az Alföldi Agrárszakképzési Centrum (továbbiakban: AASzC) önköltség számítási szabályzata a következő témákhoz kapcsolódóan tartalmaz előírásokat:

- költség, önköltség számítási fogalmak,
- az önköltség számítás tárgya (a kalkulációs egységek),
- a kalkulációs séma, a kalkulációs költségtényezők tartalma,
- az önköltség számítás módszere, a költségek felosztásának, módja,
- munkaszámok, azok nyilvántartása,
- az utókalkuláció alapját képező bizonylatok,
- az önköltség számítás készítésének időpontja, a kalkulációs időszak,
- az önköltség számítás és a könyvvitel adatai egyeztetésének módja.
- a közérdekű adatszolgáltatáshoz kapcsolódó költségtérítés összege megállapításának szabályai

A jelen szabályzat főbb irányainak meghatározásáért az AASzC Kancellárja, annak elkészítéséért, valamint aktualizálásáért az AASzC gazdasági vezetője a felelős, kiegészítve azzal, hogy amennyiben az AASzC tagintézményeinél olyan eset merül fel, amely a szabályzat tartalmának aktualizálását, kiegészítését vonja maga után, azt az AASzC gazdasági vezetője felé a tagintézmény vezetője köteles jelezni a tagintézmény gazdasági ügyintézőinek közreműködésével.

A szabályzat végrehajtásáért az AASzC gazdasági vezetője, valamint a tagintézmények esetében a gazdasági csoportvezetők a felelősök.

A Szabályzattal szembeni követelmények

A Szabályzattal szembeni követelmények a következőkben foglalhatók össze:

- az adatok kellő időben rendelkezésre álljanak,
- megbízhatóak és könnyen áttekinthetőek legyenek,
- biztosítsa a könyvvezetés számára a megfelelő adatbázist,
- adattartalma és információ áramlása szabályozott legyen.

Ezeket a követelményeket a kalkulációs alapelvek gyakorlatban történő megvalósításával lehet biztosítani. A kalkulációs alapelvek a következők:

- **költségokozat elve:** minden kalkulációs egységre csak annyi költséget szabad elszámolni, amennyi az előállításával kapcsolatosan ténylegesen felmerült és azzal ok-okozati összefüggésben van.
- **költségviselő-képesség elve:** az egyes termékek önköltségébe ezen elv érvényesítésekor a közvetett költségek egy része nem mennyiség- vagy értékorientáltan kerül átterhelésre, hanem költséghaszon számítás függvényében az egyikre több, a másikra kevesebb jut.
- **költségvalódiság elve:** minden költséget csak egyszer szabad elszámolni. Az utalványozási és a gazdálkodási fegyelem, valamint az esetleges törvényi előírások betartása, annak ellenőrzése fontos követelménye a pontos, megbízható önköltség-számításnak.
- **költségteljesség elve:** a költség-számításnak a szervezet egészére és a mérleg elkészítését megelőzően ismertté vált költségeket érintő gazdasági eseményekre ki kell terjednie. Valamennyi költséget figyelembe kell venni lehetőleg integrált adatfeldolgozás segítségével, egyszeri adatfelvitellel, kiszűrve a halmozódást.
- **következetesség elve:** az önköltség-számítás módszere, a kalkuláció formai és tartalmi felépítése egy-egy időszakon belül állandó legyen, és időszakok között is csak indokolt esetben szabad azt megváltoztatni, különben nem biztosítható az összehasonlíthatóság.
- **költségek időbeli elhatárolásának elve:** ezt az elvet a költségvetési szervek a pénzügyi számvitelnél alkalmazhatják. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az éves költségvetési beszámoló eredmény-kimutatásában csak az adott időszakot érintő költségek jelenhetnek meg.
- **közvetlen költségként való elszámolás előtérbe helyezése:** minden költséget – ha lehetséges – közvetlen költségként kell elszámolni, mert ez biztosítja legjobban az önköltség kiszámítása során a tényleges terhelések elvének érvényesülését.

II. AZ ÖNKÖLTSÉG SZÁMÍTÁSI SZABÁLYZAT RÉSZLETES ELŐÍRÁSAI

II.1. Költség, önköltség számítási fogalmak

Kiadás

Pénzügyi fogalomként történő értelmezésben pénzeszköz igénybevételét, készpénz vagy számlapénz (előirányzat-felhasználási keretszámla, költségvetési elszámolási számla) felhasználást, vagyis pénzkiadást jelent.

Ráfordítás

A költségnél tartalmilag bővebb fogalom. A működéshez kapcsolódó erőforrás felhasználása [egy adott időszaki tevékenység (értékesítés, szolgáltatásnyújtó képesség) bekerülési értéke]. A ráfordítások körébe olyan felhasználások is tartoznak, amelyek nem képezik a tevékenység költségét. A ráfordítások így tartalmazzák azokat az erőforrás-felhasználásokat is, amelyek a költségvetési szerv működése során merülnek fel, függetlenül a tevékenység végzésétől. Természetesen a ráfordítás is pénzben kifejezhető érték. pl. a ráfordítások körébe tartozó felhasználás, – amely nem tartozik a költségek körébe – tárgyi eszközök vásárlása, a működéshez igénybe vett hitel kamata.

A ráfordítás lehet:

- egyidejűleg költség is (anyag-, bérjellegű felhasználás stb.),
- átmenetileg nem költség (eszközvásárlás, később az értékcsökkenés elszámolásakor válik költséggé),
- nem a költség, mivel a tevékenység eredményének terhére közvetlenül kerül elszámolásra (nem jelenik költségek között, adó jellegű befizetések).

Általában megállapítható, hogy a költség teljesítményhez, a ráfordítás a hozamhoz kapcsolódó fogalom.

A költség

A költség az eszköz (termék) előállítás, vagy szolgáltatás, tevékenység teljesítése érdekében felhasznált élő- és holtmunka pénzértékben kifejezett összege.

Önköltség: a tevékenység mennyiségi egészére jutó felhasználás pénzben kifejezett értéke.

Kalkuláció: olyan műszaki–gazdasági tevékenység, gazdasági számítás, amely valamely tevékenység végzésének, termék vagy szolgáltatás tervezett vagy tényleges erőforrásigényét számba veszi, összegzi, esetenként méri annak eredményességét.

Önköltségszámítás: a termékegység, a szolgáltatás egység önköltségének kiszámítását jelenti előzetesen, a termelés folyamatában, illetve annak befejezése után utólagosan.

Költségnem

A költségnem a költségeknek az államháztartás szervezetei beszámolási és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól szóló Kormány rendeletben rögzített egységes számlakeret 5. számlaosztály számlacsoportjai szerint kijelölt és meghatározott címek szerinti csoportosítását jelenti.

Költséghely

A költséghely a költségek felmerülésének helye, területileg elhatárolt szervezeti egység vagy részleg.

Az itt felmerült költségek a felmerülésük alkalmával nem számolhatók el közvetlenül az eszközre (termékre), vagy szolgáltatásra, tevékenységre. Felmerülésükkor közvetlen költségnek nem minősíthetők.

Ezeknek a költségeknek azon része, amely az előállítással illetve a szolgáltatással szoros kapcsolatba hozható, a különféle teljesítményadatok segítségével a kalkulációs egységekre – ezen szabályzatban foglaltak szerint – átvezetendők.

Költségviselő

Költségviselő az eszköz (termék) vagy szolgáltatás, tevékenység, amelyre a költségek felmerülésük alkalmával közvetlenül elszámolhatók, amelynek előállítása, teljesítése érdekében a költségek felmerülnek.

A közvetlen önköltség, bekerülési (előállítási) érték

A közvetlen önköltség, bekerülési (előállítási) érték egy meghatározott mennyiségi egységére jutó eszközfelhasználás (élőmunka, holtmunka) pénzben kifejezett összege.

A közvetlen önköltség, bekerülési (előállítási) érték közzé tartoznak azok a ráfordítások, amelyek

- a tevékenység végzése, a szolgáltatás nyújtás érdekében az eszközök (immateriális javak, tárgyi eszközök, készletek) előállítása, üzembe helyezése, bővítése, rendeltetésének megváltoztatása, átalakítása, eredeti állagának helyreállítása során közvetlenül felmerültek,
- az előállítással, továbbá a szolgáltatás végzésével, nyújtásával bizonyíthatóan szoros kapcsolatban voltak, továbbá

- az eszközökre (termékre), tevékenységekre, szolgáltatásokra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Az előállítási költségek között kell elszámolni [és így a bekerülési (előállítási) érték részét képezi] az idegen vállalkozó által megvalósított beruházáshoz a szervezetünk (mint beruházó) által biztosított (az idegen vállalkozó felé nem számlázott) vásárolt anyag bekerülési (beszerzési) értékét, továbbá a saját előállítású termék, nyújtott szolgáltatás közvetlen önköltségét a vásárolt anyag, a saját előállítású termék tényleges beépítésekor, (és/vagy a szolgáltatásnyújtással) egyidejűleg.

A közvetlen önköltség nem tartalmazhat:

- értékesítési költségeket és
- az előállítással közvetlen kapcsolatba nem hozható igazgatási és egyéb általános (központi irányítás) költségeket.

II.2. A Szabályzat elkészítésére vonatkozó jogszabályi előírások

Az AASzC a szabályzatot az Szt. 14. § (5) bekezdés c) pontja alapján készítette el az önköltségszámítás rendjére vonatkozó belső szabályzatot.

Az Áhsz. 50. § (3), (4) és (5) bekezdése a következőket írta elő:

A Szabályzatot a rendszeresen végzett termékértékesítés vagy szolgáltatásnyújtás esetén kell elkészíteni, ideértve az adózás rendjéről szóló törvény alapján adómentes termékértékesítést, szolgáltatásnyújtást, továbbá az eszközök saját előállítását is.

A Szabályzatot nem kell elkészíteni a saját konyhát üzemeltető költségvetési szervnek, ha az étkezésre normákat állapít meg és a nyersanyag-felhasználáshoz anyagki-szabást készít, és ennek önköltségét a normák és a tevékenységet terhelő általános költségek figyelembevételével állapítja meg.

A költségvetési szerveknek a költségvetési számvitelben minden költségvetési kiadását és bevételét kormányzati funkcióként is el kell számolni, ezen belül külön az alap- és a vállalkozási tevékenységre.

Azokat a költségvetési kiadásokat, melyek felmerüléskor azonnal nem bonthatók kormányzati funkciókra, azokat általános kiadásként kell a költségvetési számvitelben elszámolni és negyedévente kell a kormányzati funkciók szerint megosztani. A megosztáshoz alkalmazásra kerülő vetítési alapok, természetes mutatószámok meghatározását mind a Számviteli politikában, mind a jelen Szabályzatban rögzíteni szükséges.

Az általános költségek elszámolásnál a másodlagosan költséghelyekre elszámolt összegeket meghatározott mutatószámok, vetítési alapok segítségével kell a költségviselőkre felosztani.

Célszerű az általános kiadások és az általános költségek felosztásához azonos vetítési alapokat, mutatószámokat alkalmazni, mivel a felmerülésük helye a tevékenységgel, költségviselővel való kapcsolatuk azonos.

Törvényi előírások

Az Áht. 7. §-ában meghatározásra került a költségvetési szerv fogalma, melynek az egyik eleme, hogy ezek a szervezetek közérdekből alaptevékenységként, haszonszerzési cél nélkül közfeladatokat látnak el. Így a haszonszerzési cél nélküli érték meghatározás csak az önköltségszámítás módszereivel lehetséges;

Ávr. előírásai

- A költségvetési szerv vállalkozási tevékenysége keretében végzett termelő és szolgáltató tevékenységéhez nem vehet igénybe sem költségvetési támogatást, sem közhatalmi bevételt, ellátási díj bevételeket, valamint államháztartáson belüli támogatási forrásokat;
- A költségvetési szerv vállalkozási tevékenységéből származó maradványa nem lehet negatív;
- A költségvetési szerv az általa kezelt állami vagyont magáncélra, meghatározott feladat elvégzésére igénybe vevő számára a költségvetési szerv köteles térítés előírni a felhasználás, illetve az igénybevétel alapján felmerült közvetlen és közvetett költségek figyelembevételével. A költségek és térítések megállapításának rendjét belső szabályzatban kell rögzíteni.

Egyéb előírások

- A költségvetési szervezeteknek a belső szabályzatokkal biztosítani kell, hogy valamennyi tevékenységük és ezek célja összhangban legyen a gazdaságosság, hatékonyság és eredményesség követelményeivel. (A költségvetési szervek belső ellenőrzéséről szóló 370/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet.)

II.3. A költségek könyvviteli elszámolása

Az eszköz előállítás, a szolgáltatás teljesítése, a tevékenység végzése során felmerült költségek elszámolására - szervezetünk számlarendjében rögzítetteknek megfelelően - három számlaosztály szolgál:

- az 5. számlaosztály a költségeket költség-nemek szerint csoportosítva tartalmazza, a költségek költség-nemenkénti gyűjtését szolgálja,
- a 6. számlaosztály a közvetett költségeket tartalmazza, a költségek felmerülésének helye szerinti gyűjtésére szolgál,
- a 7. számlaosztály az eszközök előállítás, a szolgáltatások teljesítése során felmerült és az eszközök előállításával, szolgáltatásnyújtással összefüggésben közvetlenül (valamint a felosztás után a közvetetten) elszámolható költségek könyvviteli nyilvántartására szolgál.

A 7. számlaosztály a költségvetésben meghatározott szakfeladat rend szerinti tagolásban tartalmazza a folyó kiadásokat.

A szakfeladatok kiadásai (költségei) közvetlen és közvetett kiadásokból (költségek-ből) tevődnek össze.

II.4. Az önköltségszámítás

Az önköltségszámítás olyan műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel megállapítható az előállított eszközök (termékek), a végzett szolgáltatás várható (tervezett) illetve tényleges közvetlen önköltsége, előállítási költsége.

Az önköltségszámítás feladata, hogy adatokat szolgáltatson

- a saját előállítású eszközök, szolgáltatások értékeléséhez, az előállítási értékének meghatározásához,
- a saját előállítású eszközök, szolgáltatások önköltségének tervezéséhez és megfigyeléséhez,
- a gazdasági számításokhoz.

II.4.1. Az önköltségszámítás fajtái:

- egyedi (beruházás, kutatási tevékenység, szolgáltatás, bérbeadás stb.),
- sorozat,
- időszaki.

Az egyedi kalkuláció jellemzője, hogy a költségek túlnyomó része közvetlen költségként elszámolható a tevékenységre.

A sorozatkalkulációnál meghatározott darabszámot állít elő az AASzC, a közvetlen költséget a sorozatra gyűjti.

Az időszaki kalkuláció lényege az elnevezésből adódik. A kalkulációs időszak a közvetlen költségek kalkulációs egységre gyűjtésének időtartama.

II.4.2. Az önköltségszámítás készítésének időpontja

Az önköltségszámítás - kalkuláció formái:

- az előkalkuláció (előzetes önköltség),
- az utókalkuláció (utólagos önköltség).

Az előkalkuláció az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a tevékenység, a szolgáltatás megkezdése előtt szervezetünk meghatározza a műszaki és technológiai előírások betartása mellett - felhasználható élő- és holtmunka mennyiségét és ebből az érvényben lévő árak és díjtételek, valamint személyi jellegű ráfordítások figyelembevételével kiszámításra kerül az előállítandó termék, tevékenység, szolgáltatás terv szerinti önköltsége.

Előkalkulációt lehet készíteni minden olyan tevékenységre, amelynek költségkihatása van.

Az utókalkuláció az a műszaki-gazdasági tevékenység, amellyel a termék, tevékenység, szolgáltatás befejezése után a ténylegesen felhasznált élő- és holtmunka mennyisége és értéke alapján meghatározzuk az eszköz, tevékenység, vagy szolgáltatás tényleges közvetlen önköltségét, előállítási költségét.

Az önköltségszámítás módszere lehet még a pótlékoló kalkuláció.

A költségkigyűjtésen alapuló pótlékoló kalkuláció keretében a saját vállalkozásban végzett beruházásra, az alap illetve vállalkozási tevékenység keretében végzett tevékenységre, előállított eszközre vagy nyújtott szolgáltatásra kivitelezett anyagok és a ráfordított munkaidő bizonylataiból illetve az azokból készített feladások adatai alapján kell megállapítani a közvetlen költségeket (kiadásokat).

Az általános (közvetett) költségeket pedig az igénybevételt kifejező mutatók alapján, pótlékolás útján kell az egyes tevékenységekre, szolgáltatásokra, saját előállítási eszközökre felosztani.

III. AZ ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁS TÁRGYA

Az önköltségszámítás tárgya a kalkulációs egység. A kalkulációs egységet az AASzC valamely tevékenységének (termék, szolgáltatás) függvényében határozza meg.

Az AASzC esetében az önköltségszámítás tárgya, amelyre a kalkuláció készülhet a következő:

- termék,
- termékcsoporthoz,
- szolgáltatás.

A következő termékek, termékcsoporthoz, valamint szolgáltatások esetében kell az önköltségszámítást elvégezni:

- a szakoktatás keretében, a gyakorlati oktatás során előállított mezőgazdasági termékek, díszek, ajándéktárgyak,
- a szabad kapacitás terhére nyújtott szolgáltatások (pl. étkezés, kollégiumi szállásadás, egyéb vendéglátás, stb.),
- saját kivitelezésben végzett felújítások, beruházások,
- oktatási egységek, ingatlanok, különböző eszközök bérbeadása,
- megrendelésre, vagy az AASzC saját szükségletére végzett szolgáltatás, tevékenység (pl. mosodai szolgáltatás, szállítás, stb.)

Az AASzC által végezhető tevékenységeket, melyekre az önköltségszámítást el kell végezni az AASzC alapító okirata tartalmazza részletesen.

IV. A KALKULÁCIÓS SÉMA, A KALKULÁCIÓS KÖLTSÉGTÉNYEZŐK TARTALMA

IV.1. A kalkulációs séma

Az egyes kalkulációs egységek közvetlen önköltségét, bekerülési (előállítási) értékét a következő kalkulációs séma szerinti részletezésben kell kiszámítani:

- a) Közvetlenül elszámolható személyi juttatások
- b) Közvetlenül elszámolt személyi juttatások munkaadót terhelő járuléka
- c) Közvetlenül elszámolható anyagköltség
- d) Előállítási külön költség
- e) Egyéb közvetlen költségek

Együtt közvetlen önköltség (a+b+c+d+e)

IV.2. A kalkulációs költségtényezők tartalma

IV.3.1. Közvetlenül elszámolható személyi juttatás

Közvetlenül elszámolható személyi juttatásként kell figyelembe venni - az egy-egy kalkulációs egységként meghatározott - a tevékenység, szolgáltatás teljesítése valamint az eszközök előállítása érdekében közvetlenül felmerült, illetve kifizetett

- alapilletményeket,
- illetménypótlékokat és
- egyéb kötelező pótlékokat.

Kiadásként (költséggént) egyaránt figyelembe kell venni

- a teljes munkaidőben foglalkoztatottak,
- a részmunkaidőben foglalkoztatottak, valamint
- a nyugdíjasok és állományba nem tartozók

részére teljesített kifizetéseket.

Mind az előkalkulációban, mind az utókalkulációban a személyi juttatások összegén kívül, a személyi juttatások számfejtésének alapjául szolgáló munkaidőt is fel kell tüntetni.

IV.2.2. Közvetlenül elszámolt személyi juttatások munkaadót terhelő járuléka

A személyi juttatások munkaadót terhelő járuléka a nyugdíjbiztosítási és egészségbiztosítási járulékok, az egészségügyi hozzájárulás, továbbá minden olyan adók módjára fizetendő összeg, amelyet a személyi juttatások, vagy a foglalkoztatottak száma alapján kell megállapítani, függetlenül azok elnevezésétől.

A közvetlenül elszámolt személyi juttatások munkaadót terhelő járuléka címén az előkalkulációban beállítandó összeget az éves tervezett pótlékkulcs alapján lehet meghatározni.

Az utókalkulációban a személyi juttatások munkaadót terhelő járuléka címén beállítandó összeget negyedévenként kiszámított tényleges pótlékkulcs alapján kell meghatározni.

Tervezett pótlékkulcs alkalmazása esetén minden évben meg kell tervezni az érvényes szabályok szerint az ilyen címen kifizetendő összeget és azt szembe kell állítani az időszak összes tervezett személyi juttatások összegével, majd az így kiszámított (tervezett) pótlékkulcs alkalmazásával kell ezt a költségtényezőt figyelembe venni.

Tényleges pótlékkulcs alkalmazása esetén - a bérfizetési jegyzék adatai alapján - minden időszakban (negyedévenként) szembe kell állítani az ilyen címen kifizetett összegeket a személyi juttatások összegével és a kiszámított pótlékkulcs alapján kell a közvetlen személyi juttatásokra vetítve ezt a költségtényezőt az utókalkulációban szerepeltetni.

IV.2.3. Közvetlenül elszámolható anyagköltség

Közvetlen anyagköltségként kell kimutatni a kalkulációs egység terhére utalványozható anyagok értékét, így

- a szakmai anyagok,
- a beruházáshoz, felújításhoz felhasznált anyagok,
- a karbantartó üzem, illetve a házinyomda által igénybe vett anyagok, valamint
- a továbbfelhasznált saját termelésű készletek értékét.

A vásárolt anyagok, félkész termékek, alkatrészek bekerülési (beszerzési) értékét képezi:

- az engedményekkel csökkentett, felárakkal növelt vételár,

- a beszerzéssel, raktárba történt szállítással kapcsolatban felmerült szállítási és rakodási költségek összege,
- a közvetítői tevékenység ellenértéke, díja,
- a bizományi díj,
- a beszerzéshez kapcsolódó adók (fogyasztási adó, jövedéki adó),
- a vámterhek (vám, vámpótlék, vámkezelési díj),
- fizetendő (fizetett) illetékek,
- az előzetesen felszámított, de le nem vonható általános forgalmi adó,
- a jogszabályon alapuló hatósági igazgatási, szolgáltatási díjak,
- az egyéb hatósági igazgatási, szolgáltatási eljárási díjak (környezetvédelmi termékdíj, szakértői díj).

Anyagköltségként csak a ténylegesen felhasznált készletérték számolható el.

A felhasználás anyagköltségét csökkenteni kell:

- a fel nem használt és visszavételezésre kerülő anyagok értékével,
- a termelés, a tevékenység, szolgáltatás során keletkezett hulladékok értékével (ideértve a dolgozók selejt kártérítési kötelezettségét is).

Hulladék az az anyagmennyiség, amely az utalványozott és kiadott anyagok kiszabása, méretre vágása, megmunkálása közben keletkezik.

Mind az előkalkulációban, mind az utókalkulációban az anyagköltség összege mellett az anyagok felhasználásának bruttó és nettó mennyiségi adatait is fel kell tüntetni.

A tovább felhasznált saját termelésű készletek értékét tényleges közvetlen önköltségen kell számításba venni.

IV.2.4. Előállítási külön költség

Az előállítási költségek közé tartoznak az előállításához közel álló általános költségek arányos összegei is, amelyek az adott termékre, szolgáltatásra megfelelő mutatók, jellemzők segítségével elszámolhatók.

Ilyen költségek:

- a gépkezelők, és gépkiszolgálók közvetlen személyi juttatásként el nem számolt összege,
- a gépek (termelő berendezések) üzemeltetési költségei, a gépek (termelő berendezések) energiaköltségei, a termelési célt szolgáló és közvetlen anyagköltségként el nem számolt anyagok (gőz, gáz, sűrített levegő, víz, stb.),
- a gépek (termelő berendezések) értékcsökkenési leírása,

- a terméket gyártó, szolgáltatást nyújtó üzem általános költsége.

IV.3.5. Egyéb közvetlen költség (kiadás)

Az előzőekben felsorolt költségeken túlmenően egyéb közvetlen költségként (kiadásként) kell kimutatni a kalkulációs egységre utalványozható (elszámolható) közvetlen dologi kiadásokat. (pld. Szállítási- és rakodási költség, a gépek (termelő be-
rendezések) bérleti díja.

IV.4. Az AASzC önköltség-számítási sémái

Az önköltségszámításokat egy kalkulációs egységre kell elvégezni.

IV.4.1. Tanfolyamok teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
  - személyi juttatások:
    - tanfolyamvezető (felelős szervező) illetménye, utazási költsége,
    - oktatók illetménye, óradíja, utazási költségtérítése,
    - technikai lebonyolítók illetménye.
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - bérleti díjak (ingatlan, eszközök),
    - energiaköltségek,
    - egyéb szolgáltatások (pl. postaköltség, sokszorosítás, szállítási költségek, stb.),
    - felhasznált anyagok, készletek
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)

Vetítési alap: természetes mértékegységre (pl. darab)

IV.4.2. Növénytermesztési, állattenyésztési tevékenység teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
  - személyi juttatások:
    - bér munka kivitelezésben résztvevő (oktató, gépkocsivezető, adminisztráció, tanuló, stb.) személyi juttatásai, utazási költsége.
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - bérleti díjak (ingatlan, eszközök),
    - energiaköltségek,

- egyéb szolgáltatások (pl. szállítási költségek, stb.),
  - felhasznált anyagok, készletek
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)
- Vetítési alap: természetes mértékegységre (pl. darab)

IV.4.3. Fénymásolás, nyomdai sokszorosítás, közérdekű adat-előállítás teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
- személyi juttatások:
    - a tevékenységet végző dolgozók személyi juttatásai.
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - bérleti díjak,
    - energiaköltségek,
    - egyéb szolgáltatások (pl. karbantartási, kisjavítási költségek, stb.),
    - felhasznált anyagok, készletek (pl. papírköltség, festékköltség, stb.)
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)
- Vetítési alap: természetes mértékegységre (pl. darab)

IV.4.4. Ingatlan bérbeadás, szálláshely-szolgáltatás teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
- személyi juttatások:
    - takarító és portai-ügyeleti személyzet, könyvelési-adminisztrációs munkatárs illetménye, utazási költsége (megállapodás alapján),
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - energiaköltségek,
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)
- Vetítési alap: természetes mértékegység (terület, vagy időegységre)

IV.4.5. Gépek, munkagépek, gépjárművek teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
  - személyi juttatások:
    - a tevékenységet végző (gépkezelő, gépkocsivezető, stb.) dolgozók személyi juttatásai.
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - energiaköltségek (üzemanyag, villany, stb.),
    - egyéb szolgáltatások (pl. karbantartási, kisjavítási költségek, stb.),
    - felhasznált anyagok, készletek (pl. alkatrészek, stb.)
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)

Vetítési alap: természetes mértékegységre (egy kilométer, vagy egy gépóra)

IV.4.6. Termék-előállítás, szolgáltatásnyújtás teljes önköltségének sémája:

- közvetlen költségek:
  - személyi juttatások:
    - a terméket (élőfa, egyéb növény, vágott virág, díszítő lombosított, élelmiszeripari termékek, stb.) előállító, a szolgáltatás elvégző dolgozók személyi juttatásai,
    - a tevékenységhez hozzájáruló dolgozók (oktatók, anyagbeszerzők, stb.) személyi juttatásai.
  - személyi juttatások járulékai
  - dologi kiadások:
    - energiaköltségek,
    - egyéb szolgáltatások (pl. karbantartási, kisjavítási költségek, stb.),
    - felhasznált anyagok, készletek
  - értékcsökkenési leírás
  - általános forgalmi adó
- közvetett költségek (közvetlen költségek 20 %-a)

Vetítési alap: természetes mértékegységre (pl. darab, kilogramm, stb.)

V. A KÖZVETETT (KÖLTSÉGHELYEKEN FELMERÜLT) KIADÁSOK (KÖLTSÉGEK) ELSZÁMOLÁSÁNAK ÉS FELOSZTÁSÁNAK MÓDJA

V.1. Karbantartó műhely

Itt kell kimutatni

- a saját kivitelezésű beruházás
- a tárgyi eszközök felújítását, javítás, valamint
- az idegenek részére végzett szolgáltatás

kiadásait.

A saját kivitelezésű beruházás, felújítás valamint az idegenek részére végzett szolgáltatás önköltségének megállapításához az anyagfelhasználást és a személyi juttatásokat munkaszámra kell utalványozni illetve elszámolni.

Az AASzC számviteli rendjében foglaltak szerint elszámolt műhely rezsiköltségét az időszakban elszámolt teljesítmény arányában kell megosztani a szolgáltatást igénybe vevők között.

V. 2. Kazánház és energiaszolgáltatás

Itt kell elszámolni a meleg vizet, fűtést, gőzt szolgáltató kazánok kiadásait (költségeit), továbbá üvegház, állattartó telep energia kiadásait.

V.3. Munkagép, gépjármű üzemeltetése

Itt kell elszámolni a munkagépek, gépjárművek üzemeltetésének összes kiadásait (költségeit).

Az idegenek számára nyújtott szolgáltatás esetén biztosítani kell a saját munkagépek, illetve gépjárművek üzemeltetésével kapcsolatos kiadások elkülönítését, annak érdekében, hogy a fajlagos költség megállapítható legyen.

V.4. Konyha (élelmezési üzem)

Itt kell elszámolni a konyhán foglalkoztatott alkalmazottak összes személyi juttatásait azok járulékaival együtt, a teljes élelmezési anyagfelhasználást, a más rendelte-

tésű (tisztító, takarító stb.) anyagok felhasználását, a helyiségek, gépek, berendezések karbantartási kiadásait, az igénybe vett külső szolgáltatásokat, továbbá a saját kiegészítő részlegek által nyújtott szolgáltatások (karbantartás, kazánház, gépjármű igénybevétel) felosztás útján kapott kiadásait (költségeit).

Az ételmezési kiadások (költségek) megállapításánál az ételmezési nyersanyag kiadásának (költségének) összegéből kell kiindulni, és azt kell pótlékolni a konyha rezsiköltségével.

A külső szervek (személyek) részére nyújtott (kiszámlázott) ételmezés költségét tényleges teljes önköltségen kell figyelembe venni.

V.5. Fénymásoló, nyomdai szolgáltatás

Itt kell elszámolni a fénymásoló, nyomdai szolgáltatás összes kiadásait (költségeit).

Az idegenek részére végzett (kiszámlázott) szolgáltatás önköltségének megállapításához az anyagfelhasználást, valamint a személyi juttatásokat munkaszámra kell utalványozni, illetve elszámolni.

Az AASzC számviteli rendjében foglaltak szerint elszámolt fénymásolási, nyomdai rezsiköltséget az időszakban elszámolt (felmerült) személyi juttatások arányában kell megosztani a szolgáltatást igénybevevők között.

VI. AZ UTÓKALKULÁCIÓ ALAPJÁT KÉPEZŐ BIZONYLATOK

Az egyes költséghelyeken elszámolt közvetett kiadások (költségek) felosztásához az egyes részlegek vezetői negyedévente biztosítják a könyvelés részére a költségfelosztás alapját képező naturális mutatószámokat.

A költségek utalványozásának, elszámolásának bizonylati rendje

Számviteli törvény előírásai szerint minden gazdasági műveletről, eseményről, amely az eszközök, illetve az eszközök forrásainak állományát vagy összetételét megváltoztatja, bizonylatot kell kiállítani (készíteni).

A számviteli, és ebből következően az önköltségszámítással kapcsolatos nyilvántartásokba csak szabályszerűen kiállított bizonylat alapján szabad adatokat bejegyezni.

Az önköltségszámítás bizonylatainak kiemelt alaki és tartalmi kellékei a következők:

- a bizonylat megnevezése és sorszáma, vagy egyéb más azonosítója,
- a bizonylatot kiállító szervezeti egység megjelölése,
- a gazdasági műveletet elrendelő személy vagy szervezet megjelölése,
- az utalványozó és a rendelkezés végrehajtását igazoló személy,
- a készletmozgások bizonylatainak az átvevő aláírása,
- a bizonylat kiállításának időpontja, illetve kivételesen - a gazdasági művelet jellegétől, időbeni hatályától függően - annak az időszaknak a megjelölése, amelyre a bizonylat adatai vonatkoznak,
- a (megtörtént) gazdasági művelet tartalmának leírása vagy megjelölése, a gazdasági művelet okozta változások mennyiségi, minőségi és értékbeni adatai,
- a bizonylatok adatainak összesítése esetén az összesítés alapjául szolgáló bizonylatok körének, valamint annak az időszaknak a megjelölése, amelyre az összesítés vonatkozik.

Az önköltségszámítás számvitelen belüli folyamatában az önköltségszámítás alpbizonylatai azonosak a számvitel analitikus, illetve szintetikus könyvelésének alpbizonylataival.

A termeléssel, tevékenységgel, szolgáltatással összefüggő alapvető bizonylatok a következők lehetnek:

- munkautalvány,

- készletek állományváltozási bizonylata,
- igénybe vett szolgáltatások bizonylata,
- személyi jellegű ráfordítások bizonylata,
- értékcsökkenési leírás bizonylatai,
- egyéb költségek bizonylatai,
- közvetett költségek felosztásának bizonylatai.

VII. AZ ÖNKÖLTSÉGSZÁMÍTÁS KÉSZÍTÉSÉNEK IDŐPONTJA, A KALKULÁCIÓS IDŐSZAK, AZ ELKÉSZÍTÉSÉRT FELELŐS SZEMÉLYEK

Az egyes kalkulációs egységek önköltségének megállapításához a kettős könyvviteli nyilvántartás kiegészítéseként külön analitikus nyilvántartást (utókalkulációs lapot) kell

- kalkulációs egységenként,
- a kalkulációs sémának megfelelően vezetni.

Az utókalkuláció elkészítéséért a felelősök a következők:

- saját termelésű készletek esetében a tangazdaság vezető, oktatási (gyakorlati oktatási) (tagintézmény vezető helyettese)
- saját kivitelezésű beruházások (felújítások) esetében gondnok, gazdasági vezető
- megrendelésre teljesített szolgáltatás, tevékenység esetében a szakoktató, oktatási igazgató (tagintézmény vezető helyettese), vendéglátás esetében az élelmezés-vezető

A saját termelésű készletek, valamint a saját kivitelezésben megvalósított befejezetlen beruházások (felújítások) év végi mérlegértékének meghatározásához az utókalkulációt a tárgyévet követő év január 15-ig kell elkészíteni az utókalkulációt.

A saját kivitelezésben végzett beruházás, valamint felújítás aktiválható értékének megállapítása érdekében a beruházás, felújítás befejezését követő hónap 15-ig kell elkészíteni az utókalkulációt.

A megrendelésre teljesített szolgáltatás, tevékenység önköltségének megállapítása érdekében a tevékenység befejezését követő 5 munkanapon belül kell az utókalkulációt elkészíteni. Ugyanez vonatkozik a karbantartó műhely által, idegen részére végzett (kiszámlázott munka) önköltségének megállapítás érdekében készült utókalkulációra is.

